Тищук А.О.
студентка,
Науковий керівник: **Ющишина Л.О.**
кандидат економічних наук, доцент,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

КОНТРОЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Можливі напрямки реалізації внутрішніх і зовнішніх чинників підвищення ефективності діяльності підприємств та організацій неоднакові за мірою впливу, ступенем використання та контролю. Тому для практики господарювання, для керівників і відповідних спеціалістів (менеджерів) суб'єктів підприємницької чи інших видів діяльності важливим є детальне знання масштабів дії, форм контролю та використання найбільш істотних внутрішніх і зовнішніх чинників ефективності на різних рівнях управління діяльністю трудових колективів. Той чи інший суб'єкт господарювання може й мусить постійно контролювати процес використання внутрішніх чинників через розробку та послідовну реалізацію власної програми підвищення ефективності діяльності, а також ураховувати вплив на неї зовнішніх чинників.

Метою дослідження є обґрунтування значення контролінгу, як інструмента підвищення ефективності управління підприємством.

Проблемам контролінгу як інструменту ефективного управління підприємством приділяють увагу науковці: Бланк І. А., Музичук А. А., Яструбецька Л. С., Король В. А., Хотомлянський О. Л. та ін. У зв'язку з цим виникає необхідність конкретизації напрямків дії та використання головних внутрішніх і зовнішніх чинників підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

На сьогоднішній день немає єдиної думки щодо визначення контролінгу, його концепція постійно доповнюється та набуває нового змісту. Національні особливості економік різних країн обумовлюють розбіжність поглядів щодо суті контролінгу у господарській практиці.

Концепції контролінгу в більшості розвинутих країн з ринковою економікою досить подібні, але все ж таки мають деякі відмінності. В основному, вони стосуються розуміння двох крайніх ситуацій: прагматизму та ступеня удосконалення системи відповідно до менталітету користувачів [1, с. 402].

Головне завдання контролінгу у координації отримання і підготовки інформації з потребами в ній, саме впровадження ефктивної системи контролінгу здатне покращити діяльність всієї діяльності підприємства.

Т. Рейхманн підкреслював важливість підтримки управління і вважав основним завданням контролінгу забезпечення керівництва компанії інформацією для прийняття рішень.

Відповідно до інтерпретації П. Прайсслера контролінг – це управлінський інструмент, який підтримує внутрішній процес управління та прийняття рішень за допомогою цілеспрямованого підбору і обробки інформації [2, с. 77].

Для ефективного контролінгу потрібно впровадити на підприємстві систему автоматизації. Проте, перш ніж приступати до упровадження системи автоматизації на підприємстві необхідно провести часткову реорганізацію його структури і технологій ведення бізнесу. Тому необхідне повне і достовірне обстеження підприємства у всіх аспектах його діяльності. На основі висновку, отриманого в результаті обстеження, будується вся подальша схема побудови корпоративної інформаційної системи.

Кожний документ, що відображає в інформаційному полі течію або завершення того або іншого крізного бізнес-процесу, в інтегрованій системі створюється автоматично, на підставі первинного документа, що відкрив процес. Співробітники, відповідальні за цей бізнес-процес, лише контролюють і, при необхідності, вносять зміни у позиції побудованих системою документів. В цілому ефективність використання інформаційних систем обумовлюється дією ряду факторів організаційного, інформаційного й економічного характеру [5, с. 102]. Організаційний ефект виявляється у звільненні працівників від рутинних операцій із систематизації та групування даних, численних розрахунків і записів у реєстри та іншу документацію, звірення показників, збільшивши тим самим час для проведення аналізу й оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень.

Інформаційний фактор ефективності виражається в підвищенні рівня поінформованості персоналу. Економічний фактор виявляється в тому, що у процесі автоматизації аналітико-обчислювальних робіт досягається зниження трудомісткості окремих операцій, зростання продуктивності і поліпшення умов праці окремих працівників, підвищення оперативності, включаючи підготовку звітності при постійно зростаючому обсязі первинної документації без збільшення чисельності персоналу тощо [3, с. 140].

На думку вчених, контролінг необхідний українським підприємствам і його застосування дасть можливість істотно підвищувати ефективність роботи та конкурентоздатність. Отже, стратегічною метою українських підприємств на шляху інноваційності та підвищення конкурентоздатності має стати створення ефективної системи контролінгу. Початком впровадження контролінгу на

вітчизняних підприємствах можна вважати спробу створення системи управлінського обліку, синхронізувавши її зі стратегічним та оперативним плануванням [4, с. 110].

На сьогоднішній день методи контролінгу стають одними з провідних в системі управління сучасним підприємством, оскільки вони здатні забезпечити узгодженість різних аспектів функціонування підприємства, оптимізувати внутрішні ресурси підприємства, підвищити інформованість менеджерів при прийнятті рішень та ін.

Отже, контролінг є інструментом комплексного управління діяльністю, що забезпечує методичну й інструментальну базу для підтримки основних функцій менеджменту. Його головна мета – це досягнення на усіх рівнях ієрархії підприємства припустимого рівня ієрархії численних аспектів управління бізнес-процесами. Тому саме поняття контролінгу є філософією, чи навіть ідеологією управління підприємством. Контролінг на відміну від менеджменту, базується на кількісному аналізі й більшою мірою орієнтований на підвищення ефективності управління підприємством.

Список використаних джерел:

1. Бланк І. А. Управління грошовими потоками: [навч.посіб.] / І. А. Бланк. – К.: Ніка-Центр, Ельга, 2002 р. – 402 с.

2. Король В. А. Проблеми управління фінансами відкритих акціонерних товариств / В. А. Король // Фінанси підприємств. – 2009 р. – № 2 – С. 76-82.

3. Музичук А. А. Деякі характеристики фінансових потоків. Фінансовий ринок // Фінанси України. – 2010 р. – № 2 – С. 138-145.

4. Хотомлянський О. Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства / О. Л. Хотомлянський // Фінанси України. – 2010 р. – № 1 – С. 111-115

5. Яструбецька Л. С. Грошові потоки в оцінці інвестиційного проекту підприємства / Л. С. Яструбецька // Фінанси України. – 2010 р. – № 5 – С. 101-109.